

Utmaningar för den globala sociologin – från Göteborg till Yokohama¹

Michael Burawoy

Sociologiska institutionen, University of California, Berkeley, USA

Ordförande för Internationella Sociologförbundet

Över 5000 sociologer från 103 länder samlades i Göteborg för den 17:e världskongressen den 11–17 juli 2010. Det var det största deltagarantalet någonsin, större än Bielefeld 1994, Montreal 1998, Brisbane 2002 och Durban 2006. Vi bör tacka och gratulera Programkommittén som leddes av Hans Joas; den Lokala Organisationskommittén som leddes av Ulla Björnberg i samarbete med vår konferensorganisatör Congrex; och framför allt Madrid-sekretariatet, som leddes och leds av den outröttliga Izabela Barlinska som hanterade den framrusande sociologmassan med sådan finesse. Inte bara antalet kongressregistrerade steg dramatiskt utan även antalet medlemmar i Internationella Sociologförbundet (ISA), det antalet har nästan fördubblats mot vad det var för bara åtta år sedan. För detta står vi i stor skuld till ordförande Wieviorkas ledarskap under de gångna fyra åren, och det är han som fångade vår nya styrka genom valet av tema för Göteborgskongressen, "Sociologin i rörelse" ("Sociology on the move"). Han har utmanat oss att försöka förstå bättre hur, varför och vartåt vi rör oss.

Om ISA (och sociologin i bredare mening) i sin barndom fick sin energi genom de stora historiska förändringarna under efterkrigstiden och sedan med den postkoloniala omvandlingen så får vi idag vår energi genom att simma mot strömmen, mot den förstörande alliansen av marknadsfundamentalism och de nyregulatoriska staterna². Kritiken av oreglerad marknad och ej återhållen byråkratisering har kännetecknat sociologins historia från klassikerna till det moderna, från marxism till strukturfunktionalism, från feminism till postkolonial teori. Men allt eftersom denna ström växer till en verklig störtflod så hotas sociologins livgivande vision, själva begreppet samhälle samtidigt som vår alltmer ömtåliga planet och dessa sammanvuxna gemenskaper hotas.

De krafter som ställs upp mot oss är avsevärda. Universitet och forskningsinstitut världen runt står inför två hot. Å ena sidan hotar privatiseringar och kommersialiseringar av kunskapsproduktionen att förvandla akademiker till bihang till universitetens affärskontor och deras privata partners. Å andra sidan är det den byråkratiska

1 Översatt från *Global Dialogue: Newsletter* för internationella sociologförbundet (ISA) volym 1, nummer 1, september 2010.

2 "New regulatory states", troligen från Ulrich Becks resonemang om regulatoriska stater som bygger på risk- och säkerhetstänkande. Ö.A.

regleringen och de själlösa rankingssystemen som kväver allt utforskande av nya intellektuella områden och som dränerar vår energi att studera angelägna sociala problem. I ett antal länder har dessa två hot blivit starkare genom ett gammaldags förtryck eller genom nymodiga övervakningstekniker. Om ni inte tror att situationen är så allvarlig, kolla på ISA-bloggen "Universities in Crisis" <http://www.isa-sociology.org/universities-in-crisis/>.

I det här sammanhanget är sociologin särskilt känslig. På många ställen kan sociologer bara överleva om de kontrakteras av bolagsintressen eller byråkratiska program som de inte tror på. Där de å andra sidan har hävdad sin ståndpunkt och vägrat stödja gränslösa marknader eller tjäna regulatoriska stater har sociologerna förenat sig med andra och formerat ett framskjutet försvar – inte bara mot privatiseringen och kommersialiseringen av kunskap, utan även mer generellt mot de nya formerna av kommersialisering av arbetskraft, pengar och natur, en kommersialisering som åstadkommit de ansamlade kriserna i det här århundradet. Sociologin är en sådan samlade kraft därför att den har tagit ställning mot omätlig utbredning av marknaden och mot diktatoriska drag i staten. Och detta är en kamp som inte längre kan begränsas till nationens område. Den fordrar av oss att skapa en aktiv, global sociologisk gemenskap och på samma gång bygga stödjande grupper ovan akademien. Det är skälet till att ISA är viktigare än någonsin, och det är en anledning till att ISA drar till sig allt fler människor.

Att möta den här utmaningen kommer inte att vara lätt men vi kan göra framsteg genom att bygga på det som ISA redan har åstadkommit. Mer konkret, mitt program reser upp en global sociologi på tre ben, på tre M – Media, Medlemskap och Meddelande. Vi kommer att använda elektroniska media för att få till ett mer inkluderande och interaktivt medlemskap samtidigt som vi för fram globala meddelanden till vår egen gemenskap och bortom den. Dessa projekt kommer att inbegripa ett nära samarbete mellan viceordförande med ansvar för våra publikationer, Jennifer Platt, som tar över efter Devorah Kalekin-Fishman, och nye viceordförande för ekonomi och medlemskap, Robert Van Krieken, som tar över efter Jan Fritz.

Låt mig börja med det första M:et – elektroniska media. På det området föreslår jag sex initiativ för de kommande fyra åren.

1. *Ett nyhetsbrev.* Jag kommer att starta ett elektroniskt nyhetsbrev med namnet Global Dialogue. Ni läser just nu det första numret. Global Dialogue kommer att innehålla regelbundna rapporter från ordföranden och de vice ordförandena. Även medlemmar får i detta nyhetsbrev ett forum där de kan berätta om sina aktiviteter och komma med förslag och kritik. Nyhetsbrevet ska vara ett instrument för tvåvägskommunikation mellan Arbetsutskottet och medlemmar jorden runt. Det kommer att publiceras på flera språk under ledning av regionala redaktörer.
2. *E-Bulletin.* Under Vineeta Sinhas fortsatta redaktörskap kommer vi att organisera om vår elektroniska tidskrift, "E-Bulletin", och ge den ett nytt namn, en egen webbplats och göra den lättare nåbar och synligare och också bredda deltagandet i dess produktion.

3. *Universities in Crisis*. Vi behöver få bättre kunskap om det snabbt föränderliga forsknings- och undervisningssammanhanget inom vilket vi bedriver vår sociologi. För det ändamålet kommer jag att enträget be om bidrag och jag kommer att ge denna blogg, *Universities in Crisis*, en mer framskjuten plats. Den analyserar det akademiska livet från jordens alla hörn.
<http://www.isa-sociology.org/universities-in-crisis/>.
4. *Översättningar*. Ett evigt problem i vårt förbund har att göra med de språk som splittrar oss. Vi har diskuterat detta vid upprepade tillfällen och vi kommer att fortsätta att göra det. Ett förslag som jag och andra har presenterat är att göra en gemensam ansträngning för att översätta viktiga artiklar från hela världen till engelska och göra dem brett tillgängliga för våra medlemmar. Vi behöver också hitta nya vägar att göra våra tidskrifter *International Sociology* och *Current Sociology* nåbara för dem som undervisar och skriver på andra språk än engelska.
5. *Sociologiporträtt*. Under åren som gått har ISA-medlemmarnas olikheter vuxit åt många håll. För att få en uppskattning av dessa olikheter och bättre förstå vad det betyder att göra sociologi i olika sammanhang skulle jag vilja skapa en samling videofilmer som skulle läggas ut på vår hemsida om vardagslivet för sociologer – berömda eller ej – från olika länder.
6. *Global Sociology, live!* Jag kommer att starta ett reguljärt program om globala ämnen med korta föreläsningar och/eller intervjuer med sociologer från olika delar av världen. Det kommer att filmas med ljud och bild och skickas in till YouTube® med målet att åstadkomma en internationell publik för direktutsänd global sociologi.

På alla dessa sätt hjälper faktiskt media att skapa medlemmar, mitt andra ”M”. Elektroniska media har möjligheten att föra oss samman på nya sätt genom att tillåta den stora majoriteten av sociologer runt jorden, av vilka många inte har råd att komma till möten och världskongresser, att delta aktivt i vår gemenskap. Elektroniska media kan också fylla gapet mellan kongresserna med ett oavlåtligt virtuell globalt samtal. Härigenom kan vi lägga grunden till en bredare offentlighet inom vår organisation och samtidigt förknippa oss med världen utanför vår organisation.

Men det är inte tillräckligt med elektroniska media. Vi behöver engagerade medlemmar med inflytande runt jorden. Att bygga ett sådant medlemskap kräver att den virtuella kommunikationen fylls ut med möten ansikte mot ansikte. Här har ISA gjort ett gott arbete. Vi har redan det mycket aktiva komplexet av forskningskommittéer, varav många möts regelbundet, tillsammans med de nationella sociologiförbunden som också har sina möten, och vi har även de regionala förbunden för Latinamerika, Europa, Asien med Stilla Havsområdet och Afrika, och även föreningarna för de turkisktalande, de fransktalande och de portugisisktalande med flera. Dessutom understödjer ISA två eller tre regionala workshops varje år.

Att bygga ett dynamiskt globalt medlemskap betyder också att sköta om de unga sociologerna bättre, särskilt de växande leden av unga sociologer i det globala Syd. Det är inte lätt eftersom de unga sociologerna är sysselsatta med att göra karriär och de har

mindre tid och mer begränsade ekonomiska resurser än sina seniora motparter. Men de är vår framtid, och de utgör mer än en femtedel av våra medlemmar. Vi har redan årliga PhD-laboratorier, något som Alberto Martinelli införde, liksom en uppsatstävling för unga sociologer³ vart fjärde år. Jag skulle vilja utveckla andra mötesplatser och andra tillfällen för de unga sociologerna att träffas, något som skulle kunna hjälpa dem att integreras i ISA. Jag har tillsatt en kommitté, med Emma Porio som ordförande, för att undersöka de möjligheterna och vartän jag reser försöker jag få tillstånd möten med sociologer som är i början av sin karriär.

För de två delarna av vårt förbund, Research Coordinating Committee som representerar 55 forskningskommittéer, tre tematiska grupper och tre arbetsgrupper; och National Association Liaison Committee som representerar 57 nationella förbund – har var och en av underavdelningarna sin egen konferens mellan våra kongresser. Här går vi nu över från Media och Medlemskap till Meddelande. Hur kan vi samordna vår organisationsstruktur med nya media för att få fram den globala sociologins budskap?

Vi har redan tagit några stor steg i den riktningen. Arturo Rodríguez, den förre vice ordförande för forskning, formgav den först ISA Forum, som hölls i Barcelona år 2008. Margaret Abraham, vår nya viceordförande för forskning kommer att vara ansvarig för det nästa forumet som kommer att hållas 2012. En förfrågan om vem som vill lämna anbud på att vara värdland har spridits brett. Förutom målsättningen att föra samman forskningskommittéerna har forumet som mål att få yrkesmässig sociologi att bry sig om de unika och växande problemen i vår tid och på det sättet konsolidera banden till grupper utanför akademien.

Detta passar ihop med idén om "public sociologies". Den har fått många att tänka vidare och den har åstadkommit en intensiv debatt inom våra kretsar om vilka vi är och vad vi finns till för. Det finns nu mer än 20 symposia om "public sociology" publicerade i olika tidskrifter jorden runt – sociologer som undersöker sina egna specialområden för att bättre utforska ämnen som angår det lokala, det nationella och det globala. Vi kan emellertid inte tänka oss en "public sociology" utan relation till de andra typerna av sociologi, den yrkesmässiga, den kritiska och den policyinriktade sociologin. Varje typ av sociologi är beroende av de andra tre och bidrar till de andra tre, även om mycket olika uttryck kristalliserar för de fyra sociologierna i de mycket skilda nationella hierarkierna. Trots de avsevärda skillnaderna mellan de olika nationella sociologierna finns det också konvergenser. Till följd av de internationella utvärderingssystemen, den globala rankningen av universitet, det engelska språkets hegemoni inom publicering och den globala konkurrensen om studenter, drivs sociologer till två motsatta läger, de som är inriktade på internationella nätverk och de som är baserade i sin omedelbara miljö, de vi kallar kosmopoliterna och de lokala.

Vi måste utmana sådana centrifugala krafter och bygga broar över de geopolitiska skiljelinjerna genom att stärka den vävnad som vår globala sociologiska gemenskap innebär. Vi ska inte sy den ovanifrån med ett enda hegemoniskt sociologityg utan sy

3 För syftet med denna tävling definierar ISA "junior sociologists" som de som ännu inte doktorerat eller de som doktorerat för mindre än fem år sedan.

den nerifrån genom de nationella förbunden, forskningskommittéerna och annat som inser och respekterar sociologiernas rika mångfald. Jordan runt finns det många institut, inbäddade i lokala samhällen och med en lång tradition av att utöva "public sociology", såsom SWOP (Society, Work and Development Institute vid Witwatersrand-universitetet i Sydafrika), CREA (Centre de recerca Social i Educativa vid Barcelona-universitetet) och CENEDIC (Centrum för studiet av medborgerliga rättigheter vid Sao Paulo-universitetet). Dessa institut har alla lyckats omvandla sitt samhällseliga engagemang till seriösa forskningsprogram genom att underkasta sociologin en kontinuerlig kritik och ofta genom att ingripa på ett principiellt sätt på sina policyfält. Ett annat projekt som jag föreslår är att göra arbetet på dessa och andra liknande institut mer välkänt och att sätta instituten i förbindelse med varandra i ett globalt nätverk.

Till sist, National Association Liaison Committee bekostar sin egen konferens vart fjärde år. Tina Uys, vår nya vice ordförande för de nationella förbunden, kommer att organisera nästa konferens 2013. Senast hölls den i Academia Sinica i Taiwan 2009. Den hade representanter från 43 länder och ägnade sin kraft åt de ojämlikheter och de maktförhållanden som splittrar oss, dvs de tillämpade sociologin på oss själva. Den här spännande konferensen utforskade sådana ämnen som språklig dominans, ojämlika materiella och sociala resurser, privatiseringen av forskning och behovet av att utveckla alternativa teoretiska ramar. Konferensens 53 papers har publicerats i tre regionala volymer och återfinns på nätet under adressen

<http://www.ios.sinica.edu.tw/cna/index.php> .

Vår nya viceordförande för Program, Raquel Sosa och jag skulle vilja använda Taiwan-diskussionerna som plattform för 2014 års Världskongress i Yokohama – "Facing an Unequal World: Challenges for a Global Sociology". Vi ska gå från de uppdelningar vi ser inom vårt eget förbund till de svindlande orättvisorna på jordklotet. Det rör sig inte om att bara beskriva dessas mångfaldiga dimensioner – även om det är viktigt i sig. Vi måste även förstå de processer som ligger under och skapar de här ojämlikheterna, särskilt hur det skapas nya former för att exploatera och även utestänga arbetare, de ödeläggande följderna av de nya finansiella systemen, miljöförstörelsen, privatiseringen av kunskap för att bara nämna några få. Att förklara är inte tillräckligt. Vi kan lära oss mycket av att utforska försöken att vända på dessa ojämlikheter såsom till exempel mikroexperimenten för ett ekologiskt samhälle, kooperativsystemen såsom Mondragon och Tobinskatten på finansiella transaktioner. Var gång vi är kritiska måste vi också kunna erbjuda konstruktiva och konkreta alternativ.

Många av dessa förslag var redan "on the move" i Göteborg. Vi planerar att ge dem en samordnad och fokuserad uppmärksamhet i Yokohama. Under tiden har vi ett utmanande program framför oss vars framåtskridande kommer att rapporteras om på sidorna i detta nyhetsbrev. Framför allt räknar vi med att få svar från er, både kritiska och stödjande svar som kan vägleda och stimulera Internationella Sociologförbundets utveckling framåt under de kommande fyra åren.

Översättning: Hedvig Ekerwald